

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 3098/2021
28.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у правној ствари предлагача АА и ББ, обоје из ..., које заступа пуномоћник Петар Стојановић, адвокат из ..., против противника предлагача Градске општине Врачар, са седиштем у Београду, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Одељење за градске општине Врачар, Звездара, Палилула, Савски Венац и Стари Град, са седиштем у Београду и крајњег корисника Спортски центар Врачар у ликвидацији, које заступа исто Јавно правобранилаштво, ради одређивања накнаде, одлучујући о ревизији предлагача, изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж 8510/20 од 07.10.2020. године, у седници одржаној 28.12.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија предлагача изјављена против решења Вишег суда у Београду Гж 8510/20 од 07.10.2020. године.

Образложење

Решењем Првог основног суда у Београду Р1 302/19 од 25.12.2019. године, ставом првим изреке усвојен је предлог и утврђена накнада за изузето грађевинско земљиште кп. бр. .. КО Врачар, површине 1207,5 м² и обавезан крајњи корисник Општина Врачар, Београд и Спортски центар Врачар у ликвидацији, Београд да предлагачима солидарно исплате укупан износ од 182.206.691,90 динара, односно сваком по 91.103.345,95 динара са законском затезном каматом од 25.12.2019. године, као дана доношења одлуке до исплате. Ставом другим изреке крајњи корисници Општина Врачар – Београд и Спортски центар Врачар у ликвидацији, Београд су обавезани да предлагачима надокнаде трошкове поступка у износу од 1.178.250,00 динара са законском затезном каматом од 25.12.2019. године до исплате.

Решењем Вишег суда у Београду Гж 8510/20 од 07.10.2020. године, ставом првим изреке преиначено је решење првостепеног суда у ставу првом изреке, тако што је одбијен захтев предлагача којим су тражили да се утврди накнада за изузето грађевинско земљиште кп. бр. .. КО Врачар, површине 1207,5 м², и да се противник предлагача и крајњи корисник солидарно обавезу да предлагачима исплате укупан износ од 182.206.691,90 динара, односно сваком по 91.103.345,95 динара са законском затезном каматом од 25.12.2019. године до исплате, као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка из става другог изреке првостепеног решења тако што су обавезани предлагачи да противнику предлагача накнаде трошкове поступка солидарно у износу од 442.500,00 динара, а крајњем

кориснику солидарно исплате износ од 424.500,00 динара. Ставом трећим изреке, предлагачи су обавезани да противнику предлагача и крајњем кориснику на име трошкова другостепеног поступка солидарно исплате износ од 57.400,00 динара.

Против правноснажног решења донетог у другом степену предлагачи су благовремено изјавили ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са неблагоприятним допунама ревизије од 02.03.2021. године и 19.03.2021. године.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14) и утврдио да ревизија предлагача није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује, нити прекорачења захтева, односно прекорачења овлашћења другостепеног суда, како се то у ревизији наводи.

Према утврђеном чињеничном стању решењем Одељења за финансије Скупштине општине Врачар У број 4523/63 од 02.12.1963. године, експроприсане су у потпуности уз накнаду и пренете у друштвену својину у корист општине Врачар, Београд за потребе Спортског центра у циљу изградње фискултурне сале, две породичне стамбене зграде у улици ... број .. у Београду на кп. бр. .. уписане у ЗКУЛ .. КО Београд 4, власништво ВВ удате ... из Правни следбеници ВВ удате ..., преминуле ...2008. године, су овде предлагачи (син и кћерка). Поред тога, утврђено је вештачењем да тржишна вредност земљишта, катастарске парцеле .. КО Врачар износи 150.888,76 динара по м2, што за укупну површину износи 182.206.691,90 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је правном претходнику предлагача доношењем наведеног решења о експропријацији престало право коришћења на земљишту (предметној кп.бр. .. КО Врачар површине 1207,5 м2) због чега њени правни следбеници имају право на накнаду за експроприсану непокретност и обавезао противника предлагача и крајњег корисника да предлагачима солидарно исплате утврђени износ тржишне вредности парцеле (сваком предлагачу по 91.103.345,95 динара са припадајућом каматом).

Другостепени суд је изразио супротно становиште, налазећи да су наведеним решењем о експропријацији у потпуности експроприсане и пренете у друштвену својину у корист општине Врачар, за потребе Спортског центра у циљу изградње фискултурне сале, две породичне стамбене зграде у својини сада пок. ВВ, правног претходника предлагача, али не и земљиште на кп.бр. .. КО Врачар површине 1207,5 м2 на којој су се налазиле две породичне стамбене зграде. Како по наведеном решењу, није престало право коришћења на парцели, то предлагачима као правним следбеницима не припада право на накнаду, па је преиначио првостепено решење и одбио предлог за исплату накнаде.

Становиште другостепеног суда је правилно.

Према одредбама Закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“ број 12/57 и 53/62) који је важио у време доношења решења о експропријацији У број 4523/63 од 02.12.1963. године и решења У број 4523/63 од 21.01.1964. године (којим је одређена накнада за експроприсану непокретност) прописано је да предмет експропријације могу бити само непокретности у својини грађана, грађанских правних лица, друштвених организација и удружења грађана (грађанска својина), да се експропријацијом непокретност преноси са њеног сопственика у друштвену својину (потпуна експропријација) и да потпуна експропријација земљишта обухвата зграду и друге грађевинске објекте који се на њему налазе. Међутим, по члану 82. наведеног закона, право коришћења земљишта у друштвеној својини или које друго право на том земљишту, може се решењем надлежног државног органа пренети са једног носиоца тог права на другог носиоца, када је то потребно ради изградње објекта или извођења других радова од општег интереса. Пренос права коришћења или другог права врши се уз накнаду која се одређује у готову или у другој непокретности, према одредбама овог закона за потпуну експропријацију непокретности.

Следом наведеног, решење којим су правном претходнику предлагача експроприсане у потпуности две породичне стамбене зграде на кп. бр. .. КО Београд 4, не може бити основ за исплату накнаде за изузето право коришћења на земљишту, нити у конкретном случају има места примени члана 12. важећег Закона о експропријацији. Уколико носиоцу права коришћења земљишта чији се пренос вршио по одредбама тада важећег Закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“ број 12/57 и 53/62) није исплаћена накнада (административни пренос права коришћења земљишта у друштвеној својини у сврху изградње), то у овом поступку, такође не може бити основ за исплату накнаде. Наиме, право на враћање имовине одузете применом Основног закона о експропријацији („Службени лист ФНРЈ“ број 28/47, 12/57 и 53/62 и „Службени лист СФРЈ“ број 13/65, 5/68, 7/68 и 11/68), остварује се по одредбама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу којим се уређују услови, начин и поступак враћања одузете имовине и обештећења за одузету имовину која је на територији Републике Србије (члан 2. став 1. тачка 9.). По члану 6. став 2. наведеног закона, бивши власник има право на враћање имовине, односно обештећење у складу са овим законом за имовину одузету на основу прописа о експропријацији који су се примењивали до 15. фебруара 1968. године, ако бившем власнику на име накнаде за експроприсану имовину није уступљена друга непокретност у својину, станарско право или други облик најшире правне власти. Како је експропријација извршена 1963. године на основу прописа о експропријацији који су важили до 15. фебруара 1968. године, то се право на враћање имовине, односно обештећење остварује по одредбама Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, па се неосновано ревизијом предлагача указује на погрешну примену материјалног права.

Приликом одлучивања о благовремено изјављеној ревизији, нису разматране допуне ревизије од 02.03.2021. године и 19.03.2021. године, јер су упућене суду по истеку законског рока за изјављивање тог правног лека (члан 403. став 1. ЗПП).

На основу члана 414. став 1. ЗПП, у вези члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа – судија

Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић